

ML-103

May-2018

M.Com., Sem.-II**412 EE : Cost Accounting-II**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. યુગ લિ. ની કુલ ઉત્પાદન ક્ષમતા વાર્ષિક 15000 એકમોની છે. કંપનીએ સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતા 80% નક્કી કરેલ છે. આ અંગે પડતરને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે :

14

વિગત :	₹
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	700
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચા :	
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	100
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	80
ઉત્પાદન શિરોપરી ખર્ચા	20
વહીવટી શિરોપરી ખર્ચા	40
વેચાણ વિતરણ શિરોપરી ખર્ચા	30
કુલ સ્થિર ખર્ચા :	
સ્થિર ઉત્પાદન શિરોપરી ખર્ચા	28,80,000
સ્થિર વહીવટી ખર્ચા	7,20,000
સ્થિર વેચાણ ખર્ચા	3,60,000

બે વર્ષોનું ખરેખર પરિણામ નીચે મુજબ છે :

વિગત	પ્રથમ વર્ષ	બીજુ વર્ષ
ખરેખર ઉત્પાદનની પ્રત્યક્ષ મજૂરી (₹)	1080000	1020000
આખર સ્ટોક (એકમો)	1500	1250

બજારની હરીફાઈને કારણે કંપનીએ એકમદીઠ વેચાણ કિંમતમાં 10% ઘટાડો કરવાની ફરજ પડેલ છે. એ સિવાય નક્કી કરેલ પ્રમાણો અને ખરેખર પરિણામો વચ્ચે તફાવત નથી.

બંને વર્ષો માટે સીમાંત પડતર અને સમાવેશી પડતર પદ્ધતિ પ્રમાણે પત્રકો બનાવી નફો શોધો, ઉપરાંત બંને નફાનું મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

આર્થા લિ. હાલમાં 50% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ 7500 ઈલેક્ટ્રોનિક્સ કેલબ્રુલેટર્સનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે. 31-03-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	₹
(1) એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	520
(2) કુલ સ્થિર ખર્ચા	12,00,000
(3) 50% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ હાલનું નુકશાન ગણતરી કરો :	(2,25,000)

- (1) વર્તમાન પી.વી. ગુણોત્તર.
- (2) વર્તમાન સમતૂટ બિંદુ (એકમો અને રૂપિયામાં)
- (3) વેચાણના 5% નફો કમાવવો હોય ત્યારે જરૂરી વેચાણની રકમ.
- (4) સલામતિનો ગાળો 25% રાખવો હોય ત્યારે જરૂરી વેચાણ.
- (5) સ્થિર ખર્ચમાં 10% વધારો થાય અને સલામતિનો ગાળો 20% રાખવો હોય ત્યારે જરૂરી વેચાણ.
- (6) સ્થિર ખર્ચમાં ₹ 100000નો વધારો થાય ત્યારે 75% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ નફો.
- (7) સ્થિર ખર્ચમાં 10% વધારો થાય, ચલિત ખર્ચમાં વેચાણ કિંમતના 5% વધારો થાય અને હાલનું નુકસાન નફામાં પરિવર્તિત કરવું હોય ત્યારે કેટલું વેચાણ જરૂરી છે ?

2. બીના લિ. નીચેની ત્રણ પેદાશનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે. તે નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે :

14

વિગત	X	Y	Z
(1) મહત્તમ અંદાજિત વેચાણ (એકમો)	7500	10000	15000
(2) એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (₹)	150	125	100
(3) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર (%)	20%	30%	25%
(4) પ્રત્યક્ષ મજૂરી (ચલિત ખર્ચના ટકા)	50%	60%	40%

કુલ સ્થિર ખર્ચા ₹ 5000000 અંદાજવામાં આવ્યા છે. આ ત્રણેય વસ્તુ માટે કંપની સમાન પ્રકારના કામદારોનો ઉપયોગ કરે છે. કલાકદીઠ મજૂરીનો દર ₹ 7.5 છે.

નીચેના ત્રણ સ્વતંત્ર કિસ્સામાં શ્રેષ્ઠ ઉત્પાદન મિશ્રણની ગણતરી કરો અને નફો શોધો :

- (i) જ્યારે મહત્તમ પ્રાપ્ય કામદાર સમય 150000 કલાકો જ હોય.
- (ii) એક વેપારી કરાર અંતર્ગત ત્રણેય વસ્તુનું એક સાથે 20000 એકમોથી વધુ ઉત્પાદન થઈ શકશે નહીં.
- (iii) ત્રણ પેદાશોનું કુલ મહત્તમ વેચાણ મૂલ્ય ₹ 29,00,000 થી વધી શકશે નહીં.

અથવા

2

- (અ) ધનલક્ષ્મી લિ.ના બોટલિંગના બે પ્લાન્ટ છે. જે પૈકી એક નરોડા અને બીજું સાણંદમાં આવેલું છે. કારખાનામાં ત્રણ પ્રકારના ઠંડા પીણાં ગુલાબ લસ્સી, રાજભોગ લસ્સી અને મેંગો લસ્સીનું ઉત્પાદન થાય છે. દરેકનું દૈનિક મહત્તમ ઉત્પાદન બોટલમાં નીચે મુજબ છે :

10

વસ્તુનો પ્રકાર	પ્લાન્ટનું સ્થળ	
	નરોડા	સાણંદ
ગુલાબ લસ્સી	30,000	30,000
રાજભોગ લસ્સી	60,000	20,000
મેંગો લસ્સી	40,000	1,00,000

જૂન માસ દરમિયાન દૈનિક બજાર માંગ નીચે મુજબ રહેશે :

ગુલાબ લસ્સી : 600000 બોટલ

રાજભોગ લસ્સી : 1200000 બોટલ

મેંગો લસ્સી : 1400000 બોટલ

બન્ને પ્લાન્ટ નરોડા અને સાણંદની દૈનિક કામગીરી પડતર અનુક્રમે ₹ 12,000 અને ₹ 8,000 છે. દરેક કારખાનું જૂન માસમાં કેટલા દિવસ ચાલવું જોઈએ કે જેથી માંગને પહોંચી વળાય અને ઉત્પાદન પડતર ઓછામાં ઓછી આવે ? આલેખ દ્વારા ઉકેલ દર્શાવો.

- (બ) સુરેખ આયોજનની વ્યાખ્યા આપો અને તેની કોઈપણ ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.

4

3. નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના જવાબ આપો :

14

- (1) આયુષી લિ. હાલ 80% ઉત્પાદન શક્તિએ વસ્તુ X નું ઉત્પાદન કરી રહી છે. તેની નફાકારકતાની માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	₹	₹
વેચાણ (એકમઠીઠ ₹ 65 લેખે)	-	13,00,000
પડતર :		
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	4,00,000	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,50,000	-
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	1,10,000	-
સ્થિર શિરોપરી ખર્ચા	2,40,000	10,00,000
નફો →		3,00,000

કંપની બાકી રહેલી ઉત્પાદન શક્તિના ઉપયોગ દ્વારા છુટા ભાગ "Y" નું ઉત્પાદન કરવાનું વિચારે છે. કંપની છુટા ભાગ "Y" નો ઉપયોગ બીજા ઉત્પાદન વિભાગમાં અન્ય વસ્તુના ઉત્પાદન માટે કરે છે.

છુટા ભાગ "Y" ની એકમ દીઠ પડતરની વિગતો નીચે મુજબ છે :

પ્રત્યક્ષ માલસામાન : ₹ 15

પ્રત્યક્ષ મજૂરી : ₹ 25

વસ્તુ "X" અને છુટા ભાગ "Y" બન્નેમાં કલાકદીઠ મજૂરીનો દર સમાન છે, તથા બન્નેનો ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ મજૂરી પર આધારિત છે.

કંપનીને વિદેશમાંથી ₹ 45 ના ભાવે વસ્તુ X ના 5000 એકમો માટેનો નિકાસ ઓર્ડર મળ્યો છે. છુટા ભાગ Y ની ઉત્પાદન શક્તિની ફેરબદલી કરીને જ આ દરખાસ્ત સ્વીકારી શકાશે. આ કિસ્સામાં કંપનીએ છુટો ભાગ Y બહારથી એકમદીઠ ₹ 60 ના ભાવે ખરીદવો પડશે.

જરૂરી ગણતરી કરો અને શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ સૂચવો.

- (2) સવિતા લિ. મંદી સંબંધિત મુશ્કેલીઓનો સામનો કરી રહી છે. તેના સંચાલકો મંદીનો સમય પુરો ન થાય ત્યાં સુધી કારખાનું બંધ રાખવું કે નહિ તે અંગે વિચારણા કરી રહ્યા છે.

નીચેની વિગતો દર્શાવતું પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે :

વિગત	કુલ પડતર ₹	
	30% ક્ષમતાએ	50% ક્ષમતાએ
1. પ્રત્યક્ષ માલસામાન	24,000	40,000
2. પ્રત્યક્ષ મજૂરી	15,000	25,000
3. કુલ પરોક્ષ ખર્ચ (સ્થિર અને ચલિત)	33,000	39,000
કુલ →	72,000	1,04,000

ધંધો બંધ રાખવા છતાં કુલ સ્થિર ખર્ચના $\frac{2}{3}$ જેટલા ચાલુ રહેશે.

નીચે મુજબ વધારાની માહિતી પુરી પાડવામાં આવે છે :

- હાલમાં 40% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ વાર્ષિક ₹ 60,000 નું વેચાણ અંદાજેલ છે.
- ધંધો બંધ કરવાનો ખર્ચ ₹ 5,000 અને યંત્રોનો વાર્ષિક નિભાવ ખર્ચ ₹ 3250 થવાની ધારણા છે.
- ધંધો બંધ કર્યા બાદ ફરી ચાલુ કરવાની પડતર ₹ 2,000 તથા યંત્રોની સાફસૂફી અને કામદારોને તાલીમ આપવાનો ખર્ચ ₹ 1,000 અંદાજવામાં આવેલો છે.
- બજાર સંશોધનની તપાસ જણાવે છે કે, જો ધંધો ચાલુ રાખવામાં આવે તો લગભગ 12 માસ પછી 65% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ ₹ 1,55,000 નું વેચાણ થવાનો અંદાજ છે.

તમારે સંચાલકોને 12 માસ માટે કામકાજ બંધ કરવું કે અચોક્કસ સમય માટે ચાલુ રાખવું તે અંગે સલાહ આપવાની છે.

(3) શ્રી રામ લિ. ઉત્પાદન ક્ષમતાના 60% એ કાર્ય કરે છે. વેચાણ મેનેજર વેચાણ વધારવાના બે વિકલ્પોની રજૂઆત કરે છે.

વિકલ્પ-1 : વાર્ષિક ₹ 500000નો વિદેશી કરાર સ્થાનિક સામાન્ય કિંમત કરતા 7.5% ઓછી કિંમતે સ્વીકારી શકાશે. ઓર્ડર પૂરેપૂરો સ્વીકારવો પડે અથવા પૂરેપૂરો નકારવો પડે.

વિકલ્પ-2 : સ્થાનિક જાહેરાત માટે ₹ 95000નો વધારાનો ખર્ચ કરવામાં આવે તો સ્થાનિક વેચાણમાં 50%નો વધારો કરી શકાશે.

પાછલા વર્ષની નફા-નુકસાન ખાતાની વિગતો નીચે મુજબ છે :

પ્રત્યક્ષ માલસામાન		→ ₹ 3,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી		→ ₹ 4,50,000
ઉત્પાદન ખર્ચા:	(ચલિત)	→ ₹ 1,08,000
	(સ્થિર)	→ ₹ 1,80,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા	(સ્થિર)	→ ₹ 1,36,000
વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચા	(ચલિત)	→ ₹ 1,86,000
વેચાણ કિંમત		→ ₹ 15,00,000

વધુમાં નિકાસ વેચાણનો કન્સલ્ટન્ટ અને ક્લિયરિંગ ચાર્જ ચોખ્ખી નિકાસ કિંમતના 5% થશે.

ઉપરના બંને વિકલ્પો અંગે નફા કારકતાના પત્રકો તૈયાર કરો અને કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો તે જણાવો.

અથવા

નીચેના પૈકી કોઈપણ બે અંગે વિગતે સમજૂતી આપો :

- (1) "સંબંધિત પડતર કે પ્રસ્તુત પડતર"
- (2) "ધંધો બંધ કરવાનો નિર્ણય"
- (3) "સાધનોની પુનઃસ્થાપના"

4. (અ) "જરૂરી સમયે જ" અભિગમ સમજાવો અને "જીટ"ના સફળતાપૂર્વક અમલ અંગેના અવરોધો ચર્ચો. 7

અથવા

"પ્રણાલિકાગત અભિગમ" અને "જરૂરી સમયે જ અભિગમ" વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 7

- (1) "પેદાશ જીવનચક્ર પડતર પદ્ધતિ"નો ખ્યાલ વિગતે સમજાવો.
- (2) લક્ષ્યાંક પડતર પદ્ધતિ એટલે શું? તેની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.

5. દરેક પ્રશ્ન માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચા જવાબની પસંદગી કરો

(1) "જરૂરી સમયે જ" (JIT) _____ અંકુશિત કરે છે.

- (અ) વધુ ઉત્પાદનનો બગાડ (બ) પ્રતિક્ષાનો બગાડ
(ક) ઈન્વેન્ટરીનો બગાડ (ડ) આ બધા જ

(2) "ઉત્પાદનનાં સાધનોનું આયોજન-1" (MRP-1) સંબંધ ધરાવે છે.

- (અ) સમગ્ર ઉત્પાદન પરિશિષ્ટ સાથે
(બ) ઈન્વેન્ટરીની હાલની સપાટી સાથે
(ક) ઉત્પાદન માટે પેટા ભાગોની જરૂરીયાત સાથે
(ડ) આ બધા જ

(3) લક્ષ્યાંકિત પડતર આધારિત છે.

- (અ) પેદાશની ખરેખર પડતર પર (બ) પેદાશની ઐતિહાસિક પડતર પર
(ક) પેદાશની ભવિષ્યની પડતર પર (ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

(4) સુરેખ આયોજન _____ માટે છે.

- (અ) ઈષ્ટતમ નિર્ણય ઘડતર (બ) મહત્તમીકરણ
(ક) ન્યૂનતમીકરણ (ડ) આ બધા જ

(5) 6000 એકમો માટે સામાન્ય ઉત્પાદનની કુલ પડતર ₹ 90,000 છે. જો ઉત્પાદનના સ્થિર ખર્ચ ₹ 15,000 હોય, અને ખરેખર વેચાણ 5000 એકમો હોય, તો સીમાંત પડતર પદ્ધતિ મુજબ આખર સ્ટોકની કિંમત કેટલી હશે ?

- (અ) ₹ 15,000 (બ) ₹ 17,500
(ક) ₹ 12,500 (ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

(6) પેદાશ જીવનચક્રના કયા તબક્કામાં ઉત્પાદક જાહેરાત અને સેલ્સમેન દ્વારા વેચાણ ટકાવી રાખવા પ્રયત્ન કરે છે ?

- (અ) પ્રવેશના તબક્કામાં (બ) વિકાસના તબક્કામાં
(ક) પરિપક્વતાના તબક્કામાં (ડ) આ બધા જ

(7) જો સમતૂટ બિંદુ ₹ 2,00,000, સ્થિર ખર્ચ ₹ 50,000 અને ચોખ્ખી ખોટ ₹ 20,000 હોય તો વેચાણ કેટલું હશે ?

(અ) ₹ 2,80,000

(બ) ₹ 2,50,000

(ક) ₹ 1,20,000

(ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

(8) જો સલામતિનો ગાળો 25%, પી.વી. ગુણોત્તર 30% અને નફો ₹ 60,000 હોય તો સ્થિર ખર્ચ કેટલો હશે ?

(અ) ₹ 8,00,000

(બ) ₹ 2,00,000

(ક) ₹ 1,80,000

(ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

(9) જો હાલમાં પી.વી. ગુણોત્તર 25%, કુલ સ્થિર ખર્ચ ₹ 32,500 હોય અને ચલિત ખર્ચમાં 10% ઘટાડો થાય તો સમતૂટ બિંદુ કેટલું થશે ?

(અ) ₹ 1,30,000

(બ) ₹ 1,00,000

(ક) ₹ 1,17,000

(ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

(10) X અને Y બે વસ્તુ બનાવવા અનુક્રમે એકમટીક 5 કિલો અને 7 કિલો કાચો માલ વપરાય છે. જો વધુમાં વધુ કાચો માલ 12000 કિલો જ ઉપલબ્ધ હોય તો નીચેનામાંથી કઈ અસમતા છે ?

(અ) $5X + 7Y = 12000$

(બ) $5X + 7Y \leq 12000$

(ક) $5X + 7Y \geq 12000$

(ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

(11) સુરેખ આયોજનમાં _____ મહત્ત્વનું પરિબળ છે.

(અ) પડતર

(બ) રેખિક ચલો

(ક) કાળો

(ડ) આ બધા જ

(12) તકાવત પડતર સંબંધ ધરાવે છે.

(અ) ડૂબેલી પડતર સાથે

(બ) સંબંધિત પડતર સાથે

(ક) ઐતિહાસિક પડતર સાથે

(ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

(13) જ્યારે મજૂર કલાકો ચાવીરૂપ પરિબલ હોય ત્યારે વસ્તુની નફાકારકતા નીચેનામાંથી કયા આધારે નક્કી થાય છે ?

(અ) કલાકદીઠ ફાળો

(બ) એકમદીઠ ફાળો

(ક) એકમદીઠ મજૂરી ખર્ચ

(ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

(14) નીચેનામાંથી કયું લક્ષણ ડૂબેલી પડતરનું નથી ?

(અ) તે સંબંધિત પડતર છે.

(બ) તે ઐતિહાસિક પડતર છે.

(ક) તે અપ્રસ્તુત પડતર છે.

(ડ) આમાંથી એકપણ નહિ

Seat No. : _____

ML-103

May-2018

M.Com, Sem.-II

412 EE : Cost Accounting-II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Yug Ltd. has total production capacity of 15000 units. The company has determined 80 % capacity as normal capacity. In this regard information related to cost is as below : 14

Particulars :

Selling price per unit 700

Variable Expenses per unit :

Direct materials 100

Direct labour 80

Production overheads 20

Administrative overheads 40

Selling-distribution overheads 30

Total Fixed Expenses :

Fixed production overheads 28,80,000

Fixed administrative expenses 7,20,000

Fixed selling expenses 3,60,000

Actual result of two years is as follows:

Particulars	First year	Second year
Direct labour of actual production (₹)	1080000	1020000
Closing stock (units)	1500	1250

Due to market competition company has complied to reduce its selling price by 10% per unit. Except this, there are no other variances between standard and actual result.

Prepare statement under Marginal cost and Absorption cost method and determine profit for both years. In addition to this prepare reconciliation statement of both the profit.

OR

Arya Ltd. manufactures and sells 7500 Electronic Calculators at 50% production capacity at present. The information for the year ending on 31-03-2018 are as follows:

Particular	₹
(1) Selling price per unit	520
(2) Total Fixed costs	12,00,000
(3) Current loss at 50% production capacity	(2,25,000)

Calculate :

- (1) Current P.V. Ratio
- (2) Current Break-even-point (in units & ₹)
- (3) The amount of sales required to earn 5% profit on sales.
- (4) The amount of sales required to maintain 25% Margin of safety.
- (5) The amount of sales required to maintain 20% Margin of safety, when fixed cost is increased by 10%
- (6) Profit at 75% production capacity, when fixed cost is increased by ₹ 100000
- (7) How much sales is required to convert current loss in the profit, when fixed cost is increased by 10% and variable cost is increased by 5% of sales ?

2. Bina Ltd. produces and sales three products as below. It provides the following information :

Particulars	X	Y	Z
(1) Maximum estimated sales (units)	7500	10000	15000
(2) Selling price per unit (₹)	150	125	100
(3) Profit-Volume-Ratio (%)	20%	30%	25%
(4) Direct wages (percentage of variable cost)	50%	60%	40%

The total fixed expenses are estimated ₹ 5,00,000. The company uses same workers for all three products. Rate of wages per hour is ₹ 7.5

Calculate the best production mix in each of the following three independent cases and find out profit :

- (i) When maximum available labour time is 150000 hours.
- (ii) Under a trade agreement the firm, cannot produce more than 20000 units of the three products taken together.
- (iii) Total sales volume of the three products cannot exceed ₹ 29,00,000.

OR

- (A) Dhanalaxmi Ltd. has two bottling plants. One located at Naroda and other at Sanand. Each plant produces three cold drinks - Rose lassi, Rajbhog lassi and Mango lassi. The daily maximum production of each product in bottles are as below :

10

Type of Product	Place of Plant	
	Naroda	Sanand
Rose lassi	30,000	30,000
Rajbhog lassi	60,000	20,000
Mango lassi	40,000	1,00,000

Daily market demand during the month of July will be as below :

- Rose lassi : 600000 bottles
 Rajbhog lassi : 1200000 bottles
 Mango lassi : 1400000 bottles

Daily operating cost of both the plants Naroda and Sanand are ₹ 12,000 and ₹ 8,000 respectively. For how many days each plant be run in July so as to meet the market demand and minimize the production cost? Solve graphically.

- (B) Give the definition of Linear programming and state its any four limitations.

4

3. Give the answer of any two of the followings :

14

- (1) Ayushi Ltd. produces product X at 80% production capacity at present. The information of its profitability is as follows :

Particulars	₹	₹
Sales (₹ 65 per unit)	-	13,00,000
Costs:		
Direct materials	4,00,000	-
Direct labour	2,50,000	-
Variable overheads	1,10,000	-
Fixed overheads	2,40,000	10,00,000
Profit →		3,00,000

The company think to use the balance production capacity for the manufacture of component "Y". The component "Y" is used by the company in the manufacture of some other product in another department.

The details of per unit cost of component "Y" are as under :

Direct materials : ₹ 15

Direct labour : ₹ 25

The labour rate per hour for the both product "X" and component "Y" is equal, and variable overheads of both of them is depend up on the direct labour.

The company has received an export order from abroad for purchase of 5000 units of Product "X" at ₹ 45 each. This offer can be accepted by diverting the production capacity of component "Y". In this case the company has to buy component "Y" from outside at a price of ₹ 60 each.

Do the necessary calculation and suggest the best alternative.

- (2) Savita Ltd. faces recessionary difficulties and as a result its directors are thinking whether or not the factory should be closed down till the recession has passed.

The flexible budget is prepared giving the following details :

Particular	Total Cost ₹	
	At 30% Capacity	At 50% Capacity
1. Direct Material	24,000	40,000
2. Direct labour	15,000	25,000
3. Total indirect Expenses (Fixed & Variable)	33,000	39,000
Total →	72,000	1,04,000

$\frac{2}{3}$ of the total fixed expense will be continued even if business remain closed. The following additional information has been given:

- Present sales at 40% capacity are estimated at ₹ 60,000 per annum.
- Cost of closing down the business is expected ₹ 5,000 and annual maintenance expenses of Plant and machinery is expected to amount ₹ 3250.
- Costs of reopening after being closed down are estimated to be ₹ 2,000 and costs of overhauling of machines and training of personnel are estimated ₹ 1,000.
- Market research investigation reveal that, if the business is to be continue, the sales expected to reach at ₹ 1,55,000 at 65% capacity after approximately 12-month time.

You are required to advise the director whether to close down for 12 months or continue the operations indefinitely.

- (3) Shri Rama Ltd. works at 60% production capacity. The sales manager has reported two available alternatives for increase the sales :

Option-1 : An overseas contract for ₹ 500000 per annum can be accepted at 7.5% lower the normal domestic price. This order has to be accepted in full or rejected completely.

Option-2 : Local sales can be increase up to 50% if ₹ 95000 is additionally spent on local advertisement

The details of the profit and loss account for the previous year are as below :

Direct materials		→ ₹ 3,00,000
Direct labour		→ ₹ 4,50,000
Production overheads :	(Variable)	→ ₹ 1,08,000
	(Fixed)	→ ₹ 1,80,000
Administrative overheads :	(Fixed)	→ ₹ 1,36,000
Selling and Distribution Overheads :	(Variable)	→ ₹ 1,86,000
Sales Price		→ ₹ 15,00,000

Moreover, consultant and clearance charges for export order will be amounted 5% of net export price.

Prepare profitability statement for both the above options and suggest which option is to be accepted.

OR

Explain in detail any Two of the following:

- (1) "Relevant cost"
- (2) "Shut down decision"
- (3) "Equipment Replacement"

4. (A) Explain "Just In Time" approach and discuss the obstacles to successful implementation of "JIT".

OR

Explain difference between "Traditional Approach" and "Just-In Time Approach".

- (B) Answer any one of the following questions :

- (1) Explain in detail the concept of "Product Life Cycle Costing".
- (2) What is Target costing? Discuss its characteristics.

5. Select the correct answer from given alternatives of each question.

- (1) "Just in Time" (JIT) is controlled _____.
- (A) Waste of over production (B) Waste of waiting
(C) Waste of inventory (D) All of these
- (2) Manufacturing Resource Planning-I (MRP-I) deals with:
- (A) Master production schedule
(B) Present level of inventory
(C) Requirement of parts or sub assembly
(D) All of these
- (3) Target costing is based on:
- (A) Actual cost of product (B) Historical cost of Product
(C) Future cost of product (D) None of these
- (4) Linear programming deals for _____
- (A) Optimal decision making (B) Maximization
(C) Minimization (D) All of these
- (5) For 6000 units, total costs of normal production are ₹ 90,000. If, fixed costs of production are ₹ 15,000 and actual sales are 5000 units, what will be value of closing stock as per marginal costing ?
- (A) ₹ 15,000 (B) ₹ 17,500
(C) ₹ 12,500 (D) None of these
- (6) In which stage of product life cycle the manufacturer efforts to maintain sales by advertisement and salesman ?
- (A) In introduction stage (B) In growth stage
(C) In maturity stage (D) All of these

- (7) If, B.E.P is ₹ 2,00,000, Fixed cost is ₹ 50,000 and Net loss is ₹ 20,000, what would be the sales ?
- (A) ₹ 2,80,000 (B) ₹ 2,50,000
(C) ₹ 1,20,000 (D) None of these
- (8) If, margin of safety is 25%, P.V. Ratio is 30%, and profit is ₹ 60,000 what would be the Fixed costs ?
- (A) ₹ 8,00,000 (B) ₹ 2,00,000
(C) ₹ 1,80,000 (D) None of these
- (9) If, present P.V. Ratio is 25%, total fixed cost is ₹ 32,500 and Variable cost is decrease by 10% what would be the break-even point ?
- (A) ₹ 1,30,000 (B) ₹ 1,00,000
(C) ₹ 1,17,000 (D) None of these
- (10) For manufacturing products X and Y, materials require 5 kg and 7 kg per unit respectively. If, maximum materials available are only 12000 kg, which of the following is constraint ?
- (A) $5X + 7Y = 12000$ (B) $5X + 7Y \leq 12000$
(C) $5X + 7Y \geq 12000$ (D) None of these
- (11) _____ is important factor in Linear programming.
- (A) Cost (B) Linear Variables
(C) Contribution (D) All of these
- (12) Differential cost deals with
- (A) Sunk cost (B) Relevant cost
(C) Historical cost (D) None of these

(13) When labour hour is a key factor, profitability of a product is decided on which of the following basis ?

- (A) Contribution per hour (B) Contribution per unit
(C) Labour cost per unit (D) None of these

(14) Which of the following characteristic is not for sunk cost ?

- (A) It is a relevant cost (B) It is a historical cost
(C) It is an irrelevant cost (D) None of these
-